

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e43709/facsimile.pdf> (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1849.

Beretning

N° 225.

Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Ri og fredeindsigtende (72de) Rede.
(Den fjerde og sidste af 28de.)

Ordføreren (fortsat): Det nævnte Bevillingsbrev gik her (sa meget) ind i anden ende af den gjældende Ret, at man næsten intet i det ved, paa hvad Grund man staaer. Man tror, at man staaer paa Lovens fide Grund, men venter man sig om, saa ser man, at man staaer paa Bevillingsbrevets Lovgrund, og naar man da vil ud af dette Bevillingsbrev, da er der ingen anden Retning end at sige, at der ikke maa gjøres nogen Lovtagelse fra de nye Love, som udsætte, uden de, der er hjemlede i den selv. Hvad derimod de andre Love angaar, da maa man lade dem blive paa den indtil enhver Hensigt kan blive ordnet ved en ny Lov; da vil en stor Kælle af disse Bevillinger kunne falde bort, som f. Ex. Landmetsbesiddelse, forsaet ved den nye Lov, der indfører en fri og ikke til Bevillinger knyttet Lejningsret, forsaet ogsaa med Rørlingslovene o. l. v. Jeg siger ingenlunde, at Bevillingsbrevets gamle Lov er forældet; jeg ved, at det i et og andet Tilfælde kan være godt og nødvendigt, at Administrationen har Nødvendighed til at udvæne Sædvanlig Lov med den strenge Ret ligesom Brændingsretten; men jeg tror da, at enhver Lov der hører en saadan Bestyrelse, at Angangen til Lovtagelse fra den ikke maa være Reglen, og at der altsaa ikke gjøres den Regel, at Administrationen kan, naar den føler sig godt, udvæne fra Lovens Bestyrelse. Nærværende Rigsforsamling har ogsaa paa en Maade vedtaget sig disse Principer med en af de Bestemmelser, som den har vedtaget i Bernepligten.

Indvigningsministeren: Jeg maa erklære mig ganske enig med den ærede Ordfører, og efter mit Begreb om en konstitutionel Forfatning, tror jeg, at den foreslaede Regel ligesom vilde følge af sig selv, nemlig, at et Ministerium ikke kan være beføjet til at give Bevillinger, som indeholder Udgifter fra Lovene, med mindre det selv har en særlig Bemyndigelse. Det er desuden, at Lovens Bestyrelse afsættelse i den konstitutionelle Stats Raadets Herredomme; det er en Bestyrelse, som har sine Ulemper, som vistnok ogsaa sine store Gøder.

Anden: Mine Begreber om det konstitutionelle Udlemme ikke ganske med den ærede Indvigningsminister. Jeg maa bemærke, at den ærede Ordfører for den Dødsning, han har givet, at han ikke ved, af hvilke fremmede Grundlove den enkelte Bestemmelse er hentet, og endelig maa jeg gjere opmærksom paa, at jeg selv har sagt, at jeg ganske billige den Lov, der saa til Grund for Udvalget Forslag til § 28; men jeg nærede kun Lov om Uafhængigheden af denne Lovs Bestemmelse i dens Styrke, thi at Rogen kan blive misbragt, er ikke tilstrækkelig Grund til at høre det. Jeg vil ogsaa anføre et specielt Eksempel, for at faar den Dødsning, jeg nærede, vilde jeg tillade mig at spørge den ærede Ordfører, om han ved et hans Mening, hvis der efter Bernepligten, saaledes som den er blevet vedtaget i Forfatningen, havde forekomme Tilfælde, hvor en enkelt Bestemelse af Lovens Bestemmelse i et andet konstitutionelt Forfatningsdokument. Det er ikke nogen rigtig Dødsning af mine Ord; men jeg anser det i Almindelighed ikke for nødvendigt at belægge, om jeg saa maa sige, sine Argumenter, sine Besværelser med Citater fra fremmede Grundlove, og denne almindelige Lov gjælder, at jeg afsættelse det Bevis, som selv ligger i, hvorefter

af de Bernepligtige Rættigheder, og hans Stilling som Minister kunde da vistnok være langt vigtigere, end at han indtog sin Plads i det parlamentariske Rættigheder.

Hjorten: Jeg tror, at det ærede kongelige Medlem, der ogsaa satte sig, stiler, naar han antager, at det i Reglen skulle være nødvendigt, i de Love, der blive givne, at optage Bestemmelser om Lovtagelse fra samme. Fra de allerede givne vil det vist ikke være nødvendigt, at der fra Regeringsmagtens Side gjøres specielle Lovtagelser, det Lovene der afsættelse saaledes, at de selv indeholder de nævnte Bestemmelser, som kunne blive nødvendige ved deres Anvendelse paa de foreslaede Tilfælde. Naar der ikke i andre Grundlove er optagne nogen udtrykkelig Bestemmelse herom, saa er dette, som den ærede Indvigningsminister bemærkede, vistnok af den simple og naturlige Grund, at det er forudsat som Rogen, det efter den konstitutionelle Ret betragtes som klart, at den executive Magt ikke kan give Lovtagelse fra Lovene, uden i saadanne tilfælde sædne Tilfælde, som den senere maa forelægge for Rigsdagen til udtrykkelig Samtykke. Det Stille har den ærede Ordfører alt gjort opmærksom paa, ved at bemærke, at naar Regeringsmagten i enkelte Tilfælde skulle sig sig i den Nødvendighed at give Lovtagelse, saa maatte den senere høre af Rigsdagen herfor, hvad man i andre Lande følger en lovløst af indommit. Med Hensyn til de specielle Tilfælde, der blev nævnt af den ærede kongelige Rigsdagsmand (Anden), skal jeg kun bemærke, at det vistnok ikke for en Minister vil være nogen Nødvendighed at stille en Mand for sig, hvorefter han bliver undtagen fra Bernepligten. Det var netop en væsentlig Bestemmelse med Hensyn til Lovtagelse af Stillingen, at det derved blev ufoødsomt, at tilfælde Dispensation eller Lovtagelse fra Bernepligten, indend der, naar en saadan Lov ikke var tillade, let kunde være vanskeligheder i enkelte Tilfælde.

David: Jeg vil blot hermed tillade mig at gjere opmærksom paa, at den samme Lov, som er udtrykt i det Forslag, som er gjort af Udvalget, dog vil findes i flere fremmede Grundlove, navnlig er det Tilfælde i den belgiske, hvor det i § 78 hedder: „Kongen har ingen anden Magt, end den, Forfatningen og de specielle Love, der er givne i Overensstemmelse med Forfatningen, tillagte ham.“ Det er vistnok indtalt paa en anden Maade, men efter min Mening er det dog udenbort antydning, at Kongen ikke har anden Magt, end den, Lovene hjemler ham, og at han altsaa ikke kan udvæne Rogen fra Lovens Bud, naar ikke selv Lovene indeholder Hjemmel derfor. Deruden maa det taget i Betragtning, at naar man gaar over fra en absolut Regeringsform, der udtrykkelig har tillagt Kongen Ret til at udvæne hvem han vil fra Lovene, til en fri konstitutionel Forfatning, det da maa antages end mere nødvendigt, tydeligt at sige det, indend det vistnok efter en rigtig Dødsning af den konstitutionelle Statsform ligger i hele denne Statsforms Bestyrelse, at det er Lovene og Lovene alene, der skal høre, og at den ærede udvæne Magt ikke kan udvæne Rogen fra Lovens Bestyrelse, naar ikke Lovene selv indeholder Hjemmel derfor.

Ordføreren: Den ærede kongelige Rigsdagsmand (Anden) har vistnok min tidligere Mening som en Indvigning af, at Udvalget Forslag ikke skulle inde noget Tilførsel i et andet konstitutionelt Forfatningsdokument. Det er ikke nogen rigtig Dødsning af mine Ord; men jeg anser det i Almindelighed ikke for nødvendigt at belægge, om jeg saa maa sige, sine Argumenter, sine Besværelser med Citater fra fremmede Grundlove, og denne almindelige Lov gjælder, at jeg afsættelse det Bevis, som selv ligger i, hvorefter